

Erdészeti Lapok

Alapítva: 1862-ben

CLL. évfolyam
2016. szeptember

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata

www.oee.hu

150 éve
az erdők szolgálatában

A TARTALOMBÓL:

KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS AZ EUTR-RÓL

AKÁC – TÉNYEK, TEVHITEK

NATURA 2000 – KÉRDÉSEK, VÁLASZOK I.

ERDÉSZ KITÜNTETETTEK

BAZALTVIDÉKEKTŐL A DOLOMITOKIG

JUBILEUMI ÜNNEP DIÓSGYÓRÓTT

A lapszámot a Nemzeti Kulturális Alap támogatta

jelezi még a korai behozatalt, hogy Parkinson 1629-ben megjelent *Paradisus terrestris* című művében még nem említi a fehér akácot, holott Tradescant kertjéből már ott sok különlegességet mutatott be. Így a fehér akác Angliában, s ezzel együtt Európában való első felbukkanásának az időpontja 1630 vagy az azt követő évek lehetnek.

Epilógus

A meglehetősen szerteágazó kérdéskörből annak bonyolultsága, összetettsége miatt csak néhány fontosabb moz-

zanatot emeltünk ki, amelyek alapján valószínűsíthető, hogy a fehér akácot nem a franciák, nem 1601-ben, s nem első fajokként hozták be Észak-Amerikából Európába, hanem az angolok az 1630-tól kezdődő években már sokadik fajoként.

Érdekesség, hogy a problémakör bizonyos részleteit egyébként Linné is ismerte, az 1737-ben megjelent *Hortus Cliffortianus* című művében már foglalkozik ezzel, s számára is egyértelmű, hogy a Cornut-féle növény nem a fehér akác volt. Mindezek ellenére az 1753-

ban megjelent *Species Plantarum* című alapvető művében a fafajt *Robinia pseudoacacia*-nak nevezte el. E név mai használatakor azonban tudnunk kell, hogy az kétszeresen is hibás. Egyrészt azért, mert a nemzetségnév annak a Jean Robinnak a nevéből származik, aki nem hozta be, nem hozatta be, nem ültette e növényt, a fajnevet pedig Parkinson révén egy olyan növényről vette, amely biztosan nem a fehér akác volt. A név azonban ott szerepel a botanikai nomenklátúra bibliájának 722. oldalán, s ezáltal szent és sérthetetlen. ❁

AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS HATÁSA AZ ERDŐK BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGÉRE – Korda Márton (szerk).

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság az utóbbi néhány évben több tartalmas és terjedelmes kiadvánnyal segítette a természetközeli erdőgazdálkodás/természetvédelmi erdőkezelés térhódítását. Így Frank Tamás és Szomorad Ferenc tollából a Védett erdők természetességi állapotának fenntartása és fejlesztése című kötetet, illetve Csiszár Ágnes és Korda Márton szerkesztésében az Özönnövények visszaszorításának gyakorlati tapasztalatai című tanulmánygyűjteményt vehetünk nemrég kézbe.

A most napvilágot látott impozáns kiadvány olyan tanulmányokat tartalmaz, amelyek az erdőgazdálkodás hatását elemzik erdeink biodiverzitására. Az A4-es formátumú, közel 700 oldalas, szépen illusztrált és esztétikus megjelenésű kötet 47 szerző 32 tanulmányát adja közre. A kötet szerkesztője, Korda Márton, az Erdőmérnöki Kar Növénytan és Természetvédelmi Intézetének fiatal oktatója, aki az egyes élőlénycsoportok szakavatott ismerőinek írásait öt nagy fejezetbe csoportosította.

Mindezeket az a tanulmány előzi meg, amely a korábbi erdőművelési ismereteink sommázata, s a jelenlegi erdőgazdálkodási módokat tekinti át, tisztázza az alapfogalmakat és szakkifejezéseket, közös nevezőt teremtve erdésznek és nem erdésznek egyaránt. Az első fejezetből megtudhatjuk, hogy az erdőgazdálkodás milyen veszélyforrást jelent az erdei nagygombákra, a mohas és zuzmóközösségekre, illetve a zárt er-

dők és a felnyíló erdők lágy szárú növényfajaira. Mindezeket túl a szerzők javaslatokat is adnak az egyes élőlénycsoportok védelmi lehetőségeire.

A második fejezet hasonló megközelítésben az állatvilág képviselőit veszi górcső alá, külön tanulmányok foglalkoznak a hangyákkal, a szaproxilofág bogarakkal, a herbivor rovarokkal, a talajfelszín ragadozó ízeltlábúival, az indikátor szerepű lepke- és egyenesszárnnyú fajokkal, az erdei kis vízfolyások és egyéb vizes élőhelyek élőlényeivel, a madárvilággal, a kisemlősökkel és az erdőkben természetvédelmi problémákat okozó idegenhonos inváziós állatokkal. Mindezekhez egy külön fejezetben négy esettanulmány kapcsolódik, amely a hód, a szigetközi futóbogarakon és két lepkefajon keresztül a korábbi természetkárosítás tanulságait is boncolgatja.

A negyedik fejezet az élőhelyek védelme területén olyan időszerű témákat taglal, mint a lécek szerepe az erdőgazdálkodásban és az erdők természetvédelmi kezelésében, az erdei mikroélőhelyek védelmi lehetőségei az erdőgazdálkodás során, valamint az ártéri erdők és cserjések, a patak menti ligeterdők, a láperdők és lápcserjések, illetve az erdőssztyepp-erdők kezelésének szerteágazó problémaköre.

Az ötödik fejezetként ide kapcsolódó esettanulmányok szerteágazóak, a beerdősülő területekről, a szegélycserjésekről, a cserhádi spontán regenerálódó közösségi jelentőségű élőhelyekről, az Őrségi Nemzeti Parkban az erdei biodiverzitást meghatározó tényezőkről, a Keszthelyi-hegységben bekövetkezett feketeenyő-pusztulás természet-

védelmi következményeiről, a zánkai száraz tölgyesekben végzett szálalásokról olvashatunk benne.

Ma, amikor az erdőtervény tervezett módosításában nagyon sok olyan javaslatot találunk, amelyek esetleges érvényre jutásuk alkalmával többek között az erdei biodiverzitás megőrzését is veszélyeztetik, célszerű, ha a döntés-előkészítők és döntéshozók figyelmét nem kerüli el ez a kötet. Rajtuk kívül ajánlhatjuk a hazai erdőkkel való bánás jó irányba való elmozdulását szorgalmazó erdész kollégáknak, továbbá biológusoknak, ökológusoknak,

természetvédőknek, a környezeti nevelésben serénykedőknek, s minden erdőért aggódónak. A tanulmánykötet anyaga digitális formában is elérhető: <http://hu.liforests.eu/downloads/17>.

Dr. Bartha Dénes